بسمه تعالی

بیست و هفتمین همایش کشوری آموزش علوم پزشکی

آموزش، پژوهش، سلامت

معرفی مدل "SWOT"؛ تگاهی نو به اعمال مدیریت راهبردی در فرآیند کسب خودکارآمدی بالینی کارورزان درمانگاه شیردهی حاج خیری اراک

نویسنده مسئول و ارائه‌دهنده:

مهرنوش قائم مقامی*

- عضو هیئت علمی، گروه مامایی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اراک، اراک، ایران.
- دانشجوی دکترای تخصصی (PhD) یادگیری الکترونیکی، گروه آموزش پزشکی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران.

Ghaem.m@arakmu.ac.ir / Mehrnoushghmghm68@yahoo.com

09102946223

حیطه پژوهش:
مدیریت و رهبری آموزشی

مقدمه

خودکارآمدی بالینی، به‌عنوان باور فرد نسبت به توانایی انجام موفقیت‌آمیز وظایف بالینی، از عناصر کلیدی در آموزش علوم پزشکی محسوب می‌شود و شکل‌گیری آن، تاحدودی متأثر از کیفیت مدیریت در محیط آموزش بالینی است. تحلیل SWOT (شناسایی نقاط قوت، ضعف، فرصت‌ها وتهدیدها) به‌عنوان یک چارچوب تحلیلی قدرتمند در مدیریت راهبردی، امکان ارزیابی نظام‌مند عوامل درونیْ و بیرونیْ مؤثر بر یک محیط را فراهم می‌کند. این مطالعه با هدف طراحی، اجرا وارزشیابی یک مدل آموزشیْ نوین با به‌کارگیری چارچوب SWOT، به‌منظور اعمال مدیریت راهبردی در فرآیند کسب و ارتقاء خودکارآمدی بالینی کارورزان مامایی انجام شد.

روش کار

این مطالعه کاربردی در نیمسال اول سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ بر روی ۲۱ نفر از کارورزان مامایی در درمانگاه مشاوره شیردهی حاج خیری دانشگاه علوم پزشکی اراک، اجرا گردید. مداخله آموزشیْ بر پایه اصول مدیریت راهبردی (تفکر، برنامه‌ریزی و اقدام) و با محوریت تحلیل SWOT در درمانگاه طراحی شد.

مراحل اجرا

۱. تحلیل SWOT	۲. برنامه‌ریزی و اقدام	۳. اجرا
• نقاط قوت : کارکنان مجرب • نقاط ضعف : محدودیت فضا • فرصت‌ها : دسترسی آسان • تهدیدها : فرسودگی تجهیزات	• طراحی فعالیت‌های یادگیری • ایفای نقش کارورزان • مطابق با تحلیل SWOT	• مبتنی بر اصول مدیریت • راهبردی (تفکر، برنامه‌ریزی، • اقدام) در محیط کارآموزی

ارزشیابی در سطح‌های ۲ (یادگیری) و ۳ (رفتار) هرم کرکپاتریک

ابزارها و تحلیل داده‌ها

- SPSS نسخه ۲۶
- آزمون تی زوجی
- ضریب همبستگی پیرسون

- پرسشنامه خودکارآمدی بالینی (آلفای کرونباخ ۰/۹۶)
- در پیش‌آزمون و پس‌آزمون

- چک‌لیست ارزیابی عملکرد بالینی

واژگان کلیدی

خودکارآمدی بالینی، مدیریت راهبردی، تحلیل SWOT
آموزش بالینی، کارورزی، درمانگاه شیردهی، مامایی.

هر مادر، یک آینده سالم
برای جامعه

نتایج

افزایش خودکارآمدی بالینی کارورزان

اختلاف معنی‌دار
(P = ۰/۰۰)

رابطه خودکارآمدی بالینی و عملکرد بالینی

r = ۰/۴۲۵
P < ۰/۰۰۱

همبستگی مثبت و معنی‌دار

رضایت کارورزان از مدل آموزشی

علاوه بر نظر مثبت کلی:

- درک بهتر ساختار و پویایی محیط بالینی
- شناسایی دقیق‌تر زمینه‌های نیازمند بهبود
- افزایش احساس کنترل، آمادگی و اطمینان

موارد با رضایت کمتر

هزینه‌بر و وقت‌گیر بودن کارگاه‌ها | ایجاد استرس

نتیجه‌گیری

اجرای مدل مدیریت راهبردی مبتنی بر تحلیل SWOT در محیط کارآموزی بالینی، راهکاری عملی و مؤثر برای ارتقاء خودکارآمدی بالینی کارورزان مامایی است. این مدل با فراهم‌آوردن یک نقشه راه نظام‌مند، کارورزان را در شناخت جامع محیط، اتخاذ راهبردهای مناسب برای تقویت نقاط قوت و فرصت‌ها و مدیریت نقاط ضعف و تهدیدها توانمند می‌سازد، چنین فرآیندی نه تنها بر باورهای سازنده فردی تأثیر می‌گذارد، بلکه به بهبود عینی عملکرد بالینی می‌انجامد. بنابراین، ادغام چارچوب تحلیلی SWOT در برنامه‌ریزی، هدایت‌و ارزشیابی دوره‌های کارآموزی بالینی می‌تواند به‌عنوان یک نوآوری آموزشیْ مؤثر در راستای تربیت نسل آینده مامای مستقل، مسئول و باکفایت موردتوجه جدی مسئولان و مربیان آموزش بالینی قرارگیرد.

منابع

1. Jebraeily M, Naji S, Nourani A. Strengths, weaknesses, opportunities, and threats (SWOT) of the electronic prescribing systems executed in Iran from the physician's viewpoint: a qualitative study. BMC Med Inform Decis Mak. 2024;24(1):279.
2. Rahimparvar FV, Nayebian S, Kalan ME, Haghani S, Sighaldeh SS. Mother's milk-mother's gift: Mobile-based training to increase self-efficacy of nursing women during postpartum and puerperium: A quasi-experimental study. J Pediatr Nurs. 2024;75:e10-e15.
3. Lucero KS, Moore DE Jr. A Systematic Investigation of Assessment Scores, Self-Efficacy, and Clinical Practice: Are They Related? J CME. 2024;13(1):2420373.
4. Altintaş S, Çelik S, Karahan E, Uçar Ö, Yücel M. Investigation of the relationship between the self-efficacy levels in clinical practice and coping behaviors with stress among international nursing students. Nurse Educ Today. 2024; 143:106366.
5. Hassankhani H, Mohajjel AA, Rahmani A, Mohammadpoorfard 2. Assessing Self efficacy in Clinical Competence Among Nursing Students at Tabriz University of Medical Sciences. Educ Dev Jundishapur. 2015;6(2):107-15.